

Datum
2019-02-25

Kommunfullmäktige

Inlämnade interpellationer

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att medge att interpellationerna får framställas och besvaras vid fullmäktiges sammanträde den 25 mars 2019.

Interpellationer

Interpellation av Olle Romlin (C) om turistbyråns nedläggning, *bilaga 1*

Interpellation av Stefan Hanna (-) om solenergi, *bilaga 2*.

Interpellation av Stefan Hanna (-) om ekologisk mat, *bilaga 3*.

Interpellation av Lisen Burmeister (SD) om storlek på barngrupper, *bilaga 4*.

Interpellation av Knut Godskesen (SD) om dynamiska farthinder, *bilaga 5*

Interpellation av Tobias Smedberg (V) om sjunkande andel Fairtademärkt kaffe, *bilaga 6*.

Interpellation av Tobias Smedberg (V) om kartläggning av trångboddhet, *bilaga 7*.

Interpellation av Fredrik Ahlstedt (M) om ordningsvakter, *bilaga 8*.

Interpellation av Jonas Segersam (KD) om kösystem i förskola och skola, *bilaga 9*.

Interpellation av Simon Alm (SD) om Uppsala kommuns drogförebyggande arbete i skolor, *bilaga 10*.

Interpellation av Olle Romlin (C) om turistbyråns nedläggning

Årsskiftet 2017/2018 lades den centrala turistbyrån i stan, på Kungsgatan ned av Destinationsbolaget Destination Uppsala. Den främsta anledningen till detta sades då vara kostnaden (cirka 2 miljoner kronor per år). Även minskat antal besök på den fysiska turistbyrån sades också vara ett annat skäl.

Under sommaren försökte man istället möta turisterna med så kallade mobila enheter, lådcyklar med personal som står uppställda på vissa platser i staden över vissa tider. Man införde även InfoPoints där vissa kommunala- och näringslivsaktörer kunde ge begränsad information till vilka turister och andra besökare. Trots att man helt förändrade sättet att möta turister och att främja besöksnäringen verkar det inte finnas någon tydlig utvärdering gjord som visar på hur detta har fallit ut.

Trots en större digital närvaro, InfoPoints och mobila enheter blir det tydligt att Uppsala kommun är ett undantag bland Sveriges större städer att inte ha en turistbyrå. Även många mycket mindre orter i regionen har turistbyråer just för att erbjuda en fast punkt för turister, exempelvis Sigtuna. Finns det en väl etablerad turistbyrå skapar det en tydlig väg in för samtliga besökare. All information med kunnig personal finns samlad på ett och samma ställe. En turistbyrå är dessutom en viktig tillgång för många lokala företag, i synnerhet för dem som verkar inom besöksnäringen. För dessa utgör turistbyrån en viktig marknadsföringskanal för att nå människor som besöker Uppsala.

Därför frågar jag Destination Uppsalas ordförande Erik Pelling (S):

- Vilken uppföljning har gjorts på de mobila cykelenheter och "InfoPoints" för turisminformation efter sommaren 2018?
- Hur mycket pengar kunde destinationsbolaget spara som ett resultat av nedläggningen, och hur har dessa pengar använts?
- Kommer besökare återigen få en fast plats för att få besöksinformation om Uppsala?

Olle Romlin (C)

Solenergi

Uppsala kommun har mycket höga ambitioner kopplade till solenergiförsörjning. Det är mycket positivt. Jag upplever dock att kommunen arbetar på tok för passivt med denna målsättning. Jag får också många signaler om att kommunen agerar som om att kommunen själv ska bli en aktör på solenergimarknaden. Driver styret över Uppsala kommun på för att Uppsala kommun ska bli en producent av solenergi eller är fokus på att upphandla samarbetspartners för att säkerställa att målsättningarna inom solenergi kan uppnås?

Stefan Hanna

Uppåt Uppsala

Ekologisk mat

Uppsala kommun har ett mål om att upphandla 100% ekologisk mat. Våldigt mycket forskning och lantbrukets praktiska kunskaper talar för att det är en oklok ambition. Jag anser att Uppsala kommun bör uppdatera målsättningen kopplat till ekologisk mat och ändra det till 50% ekologisk mat och 50% mat som producerats enligt de regler och lagar som gäller för svenska lantbrukare.

Människans klimatpåverkan måste tveklöst begränsas för att avvärja en planetär katastrof i takt med att vi snart blir 10 miljarder människor på vår jord. Efterfrågan på mat förväntas öka med drygt 50 procent till år 2050.

Här finns en målkonflikt. Obrukad natur, som skog, binder kol och motverkar därmed klimatförändringarna. Men när jordbruket breder ut sig, sker det till exempel på kolsänkornas bekostnad. Den förlusten, tillsammans med de utsläpp som själva jordbruket medför, utgör 20 till 25 procent av växthusgasutsläppen, enligt en vetenskaplig studie som nyligen publicerats i den mycket välansedda tidningen Nature. För att klara det ökande behovet av mat är det viktigt att jordbruket bedrivs yteffektivt. Ekologisk matproduktion är inte yteffektiv. Ekologiska grödor ger mindre skördar och kräver mycket mer yta än konventionellt odlad mat.

Många relevanta forskare har kraftigt ifrågasatt ekologiskt jordbruk. Bland andra flera sakkunniga kopplade till Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, här i Uppsala har länge varit kritiska mot ekomaten som de anser varken är giftfri eller klimatsmart. De hävdar också att den inte är nyttigare och att den läcker lika mycket näringsämnen till grundvattnet som vanliga grödor. De har särskilt fört fram att ekologisk odling är ett stort slöseri med mark.

Att Uppsala kommun i ljuset av dessa insikter ska ha ett mycket högre mål om ekologisk mat än den rödgröna regeringen är oklokt. Det är inte minst oklokt i ljuset av att Sveriges kommuner nu också fått ett större ansvar för den civila försvarsförmågan. Den nationella ambitionsnivån är att 60% av maten inom offentlig sektor ska vara eko år 2030.

Det finns gott om skäl för Uppsala kommun att omformulera målen kopplade till upphandlad ekologisk mat.

Att ändra målsättningen om att ekologisk mat ska utgöra 100% av kommunens inköpta mat till att 50% ska vara ekologisk mat och övriga 50% ska vara mat som producerats enligt de regler och lagar som gäller för svenska lantbrukare.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

Finns det några rimliga skäl till varför inte kommunens målsättningar kopplade till ekologisk mat ska revideras?

Är målsättningen om 100% ekologisk mat förenlig med kommunens nya civilförsvarsansvar?

Stefan Hanna

Interpellation om storlek på barngrupper

Skolverket har satt upp riktlinjer för storlek på barngrupper i förskoleverksamhet. Skolverket påtalar att barngruppernas storlek har betydelse för barns trygghet, utveckling och lärande.

För barn mellan ett och tre år anger skolverket att barngruppens storlek bör vara 6-12 stycken barn och för barn mellan fyra och fem år är antalet barn 9-15 stycken. Antalet barn som Skolverket rekommenderar är inte tvingande men gruppstorleken är en rekommendation som är framtagen baserad på forskning kring barns behov.

Med anledning av ovanstående frågar Sverigedemokraterna:

- På hur många (i antal och andel) av förskolorna inom Uppsala kommuns verksamhet överstiger man antalet 12 stycken för de yngre barnen och 15 stycken för de äldre barnen?
- På hur många (i antal och andel) av familjedaghemmen inom Uppsala kommuns verksamhet överstiger man antalet 12 stycken för de yngre barnen och 15 stycken för de äldre barnen?

Uppsala 20-januari-2019

Lisen Burmeister
Ledamot, SD

Interpellation om dynamiska farthinder

Traditionella farthinder bromsar ofta trafikflödet och påverkar alla trafikanter, även de som håller rätt hastighet. Personer som ofta skjutsas i bil, sittandes i sina rullstolar/permobiler, upplever dessa farthinder som obekväma och ofta rent av smärtsamma.

Under 2014 startade Uppsala ett test av så kallade dynamiska farthinder som enbart drabbar det fordon som överskrider fartgränsen. I stället för ett fast monterat hinder installeras en rörlig platta i marknivå tvärs över vägbanan. Plattan är ansluten till en hastighetsmätare som kontrollerar all trafik som närmar sig. Detta förbättrar trafikflödet avsevärt och gör transporten av rullstolsbundne smärtfri och behaglig för resenären. Denna typ av farthinder har placerats på några platser längs Dag Hammarskjölds väg under testperioden.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga Gatu- och samhällsmiljönämndens ordförande Johan Lundqvist:

- Har det gjorts någon utvärdering efter 4 års testperiod av dessa dynamiska farthinder?
- Finns det planer för en vidare utplacering av denna typ av farthinder?
- Har förvaltningen i så fall någon tidsplan i detta arbetet?

Uppsala den 2019-01-21

Knut Robert Godskesen
Ersättare SD

Sjunkande andel Fairtrade-märkt kaffe i kommunen

Uppsala kommun är sedan 2015 en diplomerad Fairtrade City. Det är en diplomering för kommuner som engagerar sig för rättvis handel och etisk konsumtion. Diplomereringen innebär att kommunen lever upp till kriterier som rör etisk upphandling, aktivt informationsarbete och ett utbud av Fairtrade-märkta produkter i butik, på serveringsställen och på arbetsplatser.

Som en Fairtrade City bidrar Uppsala kommun med en viktig insats för att göra konsumenter mer medvetna om vikten av rättvis handel. Vi har nu i flera år arrangerat flera uppskattade och uppmärksammade evenemang där information om Fairtrade sprids och skapar engagemang. Med stora volymer produkter som upphandlas och köps in varje år får dessutom kommunens egna val av produkter stor betydelse. Det är viktigt att kommunens invånare är trygga i att kommunen anstränger sig för att ta ansvar för sin omvärld när inköp och upphandlingar genomförs.

Kommunen köper varje år in Fairtrade-märkta produkter, framförallt kaffe, te, kakao och bananer. I kronor mätt ökar inköpen av Fairtrade-märkta produkter markant för varje år vilket är mycket positivt. För att bibehålla diplomeringen som en Fairtrade City krävs en ständig förbättring, bland annat ska kommunens etiska konsumtion öka varje år. Men om vi ser till andel av inköpen ser vi tyvärr att Fairtrade-produkterna inom flera områden krymper.

År 2017 var 87,1 procent av det kaffe Uppsala kommun köper in Fairtrade-märkt, år 2018 sjönk den andelen till 82,9 procent. Automatchokladen sjönk från 95,2 procent Fairtrade-märkt till 86,4 procent. Te ökade, men från en låg nivå (14 procent) till en annan låg nivå (16,2 procent).

En möjlig förklaring till att andelen Fairtrade-märkta produkter i delar av inköpen sjunker är brist på tillgång. Så kan det till exempel vara med bananer som också sjönk i andel mellan år 2017 och 2018. En annan förklaring kan vara att när det finns antingen eko-märkt produkt ELLER Fairtrade märkt produkt så väljs den tidigare nämnda produkten.

Men när det gäller både te och kaffe finns dubbelmärkta produkter från flera leverantörer och i flera olika smakvariationer. Det finns alltså ingen legitim anledning för kommunen att välja något annat än produkter som är märkta med Fairtrade allena eller i kombination med andra märkningar. Uppsala kommuns åtaganden kring Fairtrade är viktiga och vi kan bli bättre.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga 1 vice ordförande i kommunstyrelsen som även är ordförande i styrgruppen för Fairtrade City:

- Varför är inte 100 procent av allt te och kaffe som köps in av kommunen Fairtrade-märkt?
- Är minoritetsstyret beredda att vidta åtgärder för att säkerställa att 100 procent av allt te och kaffe som köps in av kommunen är Fairtrade-märkt? Vilka åtgärder avser styret i så fall vidta och när kommer så ske?

Tobias Smedberg, kommunalråd och gruppledare (V)

Kartläggning av trångboddhet

Uppsalas bostadsbestånd är främst tillgängligt för köpstarka målgrupper. Detta framkommer i kommunens handlingsplan Bostad för alla. Situationen gör det svårt för låg- och medelinkomsttagare som ännu inte är etablerade på bostadsmarknaden att bosätta sig. Handlingsplanen tar också upp den låga andelen hyresrätter i Uppsala, särskilt hyresrätter som låginkomsttagare har råd att bo i. Något som däremot lyser med sin frånvaro i analysen är kunskap om hur många i Uppsala som faktiskt bor i en bostad som till storlek, disponering och antal rum är lämplig för deras hushållsstorlek. Inte heller i kommunens Riktlinjer för bostadsförsörjning 2016–2019 eller i översiktsplanen tas trångboddhet upp. Trångboddhet kan vara en del av förklaringen till att många kvarstår i bostadskö trots att de har en bostad. I riktlinjerna förklaras skillnaden på bostadsbehov (behov av ändamålsenlig bostad) och bostadsefterfrågan, som till exempel önskemål om större bostad, annat läge. Att slippa vara trångbodd är en fråga om skälig levnadsnivå.

Boverket genomförde 2016 en analys om trångboddheten i storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö, med slutsatsen att trångboddheten var mer utspridd än man tidigare trott. I rapporten framgår att det även finns extremt trångbodda hushåll, något som kan innebära direkta negativa konsekvenser för den fysiska hälsan. Det är troligt att situationen i Uppsala inte skiljer sig alltför mycket från den i storstadsregionerna och det är något vi behöver planera långsiktigt för att göra något åt.

Särskilt barn drabbas hårt både av att växa upp i extrem trångboddhet och att växa upp i otrygga tillfälliga boendelösningar. Höjd kunskap om situationen i Uppsala idag kan leda både till lösningar här och nu för de som har det allra värst och långsiktiga lösningar för att inga barn ska behöva växa upp i trånga eller osäkra bostäder. Exempelvis har en rapport som tagits fram av förvaltningen i Spånga-Tensta (Stockholms stad) där trångboddhet uppmärksammades kommit att ge resultat och lett till förändringar som gynnar barnen.

Syftet med handlingsprogrammet Bostad åt alla är att möjliggöra bostad för alla, något som Vänsterpartiet ställer sig bakom. För att kunna genomföra sådan planering krävs att kunskap finns om behoven av bostäder i Uppsala. Därför behöver vi kartlägga hur många som idag är trångbodda och/eller bor i osäkra boendeformer. Kunskap om situationen i Uppsala idag kan leda både till lösningar här och nu för de som har det allra värst och långsiktiga lösningar för att inga barn ska behöva växa upp i trånga eller osäkra bostäder.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga kommunstyrelsens ordförande:

- Anser du att kommunen idag har fullgod insikt om förekomsten av trångboddhet i Uppsala?
- Avser du vidta några åtgärder för att kommunen ska öka kunskapen om förekomsten av trångboddhet?
- Vi vill att kommunen genomför en kartläggning av bostadsbehoven i Uppsala med fokus på trångboddhet och osäkra boendeformer, ställer du dig positiv en sådan kartläggning?

Magne Björklund, Vänsterpartiet

Interpellation av Fredrik Ahlstedt (M) till kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling (S) angående ordningsvakter

I Uppsala Nya Tidning den 5 februari 2019 säger kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling att Uppsala kommun utökar de kommunala ordningsvakternas tjänstgöringstid. Pelling nämner att ordningsvakterna kommer att patrullera i Uppsala city fyra timmar extra per dag. Moderaterna har längre varit pådrivande för att öka tryggheten i Uppsala och är positiva till fler ordningsvakter, under utökade tider och på ett utökat geografiskt område. Vi motionerade redan i februari 2016 om att det skulle framarbetas en trygghetsplan för Uppsala kommun. De senaste åren har den upplevda otryggheten i Uppsala dessvärre eskalerat vilket vi ser mycket allvarligt på. Moderaterna ser ordningsvakter och trygghetskameror som en viktig del i att uppsalaborna ska känna sig trygga i Uppsala igen. Det är viktigt att de åtgärderna sker i samarbete med fastighetsägarna, då många av butikerna och gallerierna i city har egna vakter. Det behövs ett helhetsgrepp och samverkan för att det ska fungera så smidigt som möjligt i dialogen och fördelningen av område och arbetsuppgifter där emellan.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga ansvarigt kommunalråd från den styrande minoriteten:

- När utökas ordningsvakternas tjänstgöringstid?
- Hur ser planen ut för att samarbeta med fastighetsägarna kring ordningsvakter?
- Avser ni ytterligare utöka antalet ordningsvakter samt de tider och område som de får patrullera?

Fredrik Ahlstedt (M)
Uppsala den 19 februari 2019

Interpellation om kösystem i förskola och skola

Sedan flera år används relativ närhet (tillsammans med syskonförtur) som urvalsgrund för placering av barn i skolan, när det är fler sökande än det finns platser, vilket i stor utsträckning gäller populära innerstadsskolor. Sedan något år har även relativ närhet införts som urvalsgrund för placering av barn i förskolan.

I förskolan har placeringarna automatiserats, det är alltså ingen person som sköter placeringar av enskilda barn, utan det sköts av ett system utifrån givna parametrar. Relativ närhet gör att när föräldrar inte kan få sina förstahandsval så blir det i stor utsträckning avståndet till förskoleverksamheten som blir styrande för placeringen. Det är inte sällan som ingen av de 9 val man angett som blir placeringen för barnet utan i stället en förskola som ligger i närheten av där man bor.

Systemet har gett flera oönskade konsekvenser. För det första så begränsar de nya principerna föräldrarnas möjlighet att få sina önskemål tillgodosedda. Förskolor har olika kvalitet, pedagogiska profiler, huvudmän och organisation, och i stället för att låta föräldrars val vara styrande utifrån dessa parametrar så är det nu plötsligt i stället en byråkratisk närhetsprincip som får genomslag.

Att föräldrar inte får sina önskemål tillgodosedda leder till byte av förskoleplatser, och en stor frustration både bland föräldrar och förskoleverksamheter.

Ett resultat av dessa byten blir att platser står tomma. När föräldrar gör ett byte måste den platsen de byter från stå tom till nästa "körning" i systemet, vilket kan dröja fyra månader. Det innebär att kapaciteten inom förskolan inte utnyttjas och köerna kommer att öka. Det innebär också för fristående huvudmän ett kännbart ekonomiskt avbräck eftersom man inte får någon ersättning från kommunen för de tomma platserna (vid byte mellan verksamheter så övergår ersättningen omedelbart till den förskola man bytt till). På sikt leder detta till en utslagning av fristående förskoleverksamheter, eftersom kommunen går in och täcker underskotten i de kommunala förskolorna men inte i de fristående.

Det har nu visat sig att systemet, om det behålls, troligen kommer leda till att många av de fristående förskolorna lämnar kommunens placeringssystem. Det första exemplet har redan fått besked av vänstermajoriteten i Utbildningsnämnden, Stiftelsen Liten Lär Småbarnsskola. Eftersom de har åldersindelade grupper, och vänsterstyret inte vill ge dem någon specialbehandling i väntan på att ett rimligt system för placeringar införts, så har i stället enligt beslutet Liten Lär uppmanats att lämna kommunens kö och starta ett eget kösystem.

Det är helt fel väg att gå. Vi är övertygade om att man kan skapa ett kösystem som både tillgodoser föräldrarnas önskemål (som ju är grunden för placeringen – i skollagen talas om att "erbjudas" en plats så nära hemmet som möjligt, inte "påtvingas") och i övrigt följer andra parametrar såsom ålder, närhet, syskon, pedagogik och profil och så vidare.

Jag vill med bakgrund av ovanstående ställa följande frågor till Helena Hedman Skoglund (L), Utbildningsnämndens ordförande

- Är du beredd att ändra placeringssystemet till förskolan så att även fristående aktörers önskemål tillgodoses och vi kan ha ett fortsatt gemensamt system för alla utförare i kommunen?

- Vad har hittills framkommit i dialogen med föräldrar, den egna regin, och fristående huvudmän när det gäller synpunkter på det nya placeringssystemet?
- Varför tycker du att avståndet till förskolan ska gå före föräldrarnas val och önskemål av förskoleverksamhet?
- Ser du någon annan möjlighet att styra mot närhet för förskola (och skola) än systemet med relativ närhet?
- Ser du någon möjlighet att införa andra parametrar såsom ålder, profil och liknande i skol- och förskoleval?

Jonas Segersam (KD)
Kommunalråd

Interpellation om Uppsala kommuns drogförebyggande arbete i skolor

I UNT framgår den 19 februari 2019 att kommunens drogförebyggande verksamhet i skolor möter kritik. Det redovisas inte några statistiska källor, men personer som arbetar nära drogproblematiken vittnar om att användandet av droger på skolor har ökat. Det verkar ha sammanfallit med ett politiskt beslut om att förlänga tiden från misstanke till åtgärd.

Den kommunala enheten Ungdomscentrum har tidigare fått två miljoner kronor från utbildningsnämnden för att kunna bistå med arbetet mot drogmissbruk bland elever. Det stödet drogs in och ersattes av en ny hantering där först socialtjänsten ska göra en utredning. Mer byråkrati och mindre konkret arbete verkar ha blivit resultatet, vilket i sådana fall leder till större lidande för drabbade med anhöriga.

I kampen mot drogmissbruk behöver många aktörer arbeta tillsammans. Polismyndigheten har ett ansvar att stoppa tillgängligheten av droger att missbruka, men kommunen tillsammans med Region Uppsala har ett ansvar att minska den efterfrågan som finns bland missbrukare och förebygga att fler påbörjar ett missbruk.

Via skolverksamheten har kommunen mest kontakt med de unga av det naturliga skälet att de allra flesta unga tillbringar stora delar av sina vardagar där. Rimligtvis är det också där som förutsättningarna är som bäst att upptäcka missbruk i ett tidigt skede samt arbeta med förebyggande åtgärder såsom information om risker med droger.

Droger har goda förutsättningar att etablera sig djupt i samhället av egen kraft varför samhället aldrig kan anta en passiv eller slapphänt hållning i frågan. Med missbruk av droger följer kriminalitet för att försörja marknaden med varor och kriminalitet för att missbrukare ska kunna finansiera sitt fortsatta missbruk.

I sammanhanget måste man skänka en tanke till det tragiska öde som drabbar en missbrukare och dennes omgivning som riskerar medberoende. Missbruk varar för många drabbade i flera år, och döden drabbar till slut allt för ofta brukaren. Det är en situation som ingen förtjänar att gå igenom, och som måste förebyggas på ett bästa rimliga sätt.

Missbruk är för en del förknippat med skam och/eller sociala problem. Det är därför inte rimligt att förvänta sig att alla missbrukare är beredda att frivilligt ta sig ur sitt beroende med kommunens och sjukvårdens hjälp. Av det skälet är urinprover positivt för att undvika att relevanta andelar av missbruk i tidigt eller långt gånget skede missas. Formerna bör givetvis följa lagstiftningens ramar för tillämpning.

<https://unt.se/nyheter/uppsala/oklart-om-fler-uppsalaelever-tar-droger-5216692.aspx>
<https://unt.se/nyheter/uppsala/drogerna-har-okat-pa-uppsalas-skolor-5216615.aspx>

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor till Utbildningsnämndens ordförande Helena Hedman Skoglund:

- Är du beredd att tillåta högre kommunala kostnader för att motarbeta droger bland elever?
- Överväger du eller utesluter du mer konkreta åtgärder såsom urinprover riktat till elever?

Uppsala den 19 februari 2019
Simon Alm
Gruppledare (SD)